

Vergaderjaar 2021–2022

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1887

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 september 2022

Op 8 juli jl. heeft Nederland het Herstel- en Veerkrachtplan (HVP), waarmee aanspraak wordt gemaakt op de steungelden uit de Europese Herstel- en Veerkrachtfaciliteit (HVF), ingediend. Diezelfde dag heb ik uw Kamer hierover geïnformeerd, en heb ik aangegeven dat de Europese Commissie binnen twee maanden na de formele indiening een voorstel voor een raadsuitvoeringsbesluit zou delen¹. Op basis van dit voorstel zullen de Europese lidstaten tijdens een Raadsbijeenkomst het formele goedkeuringsbesluit nemen.

Met genoegen kan ik nu met uw Kamer delen dat de Europese Commissie vandaag het voorstel-raadsuitvoeringsbesluit heeft gepubliceerd en dat hierin een positief advies wordt gegeven aan de Raad.² Dit betekent dat de Europese Commissie heeft geoordeeld dat het Nederlandse HVP voldoet aan alle (technische) eisen die in de HVF-verordening zijn vastgesteld. Ursula von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie, heeft vandaag Nederland bezocht om het besluit formeel aan de Minister-President te overhandigen en om één van de in het HVP opgenomen investeringen, een elektrisch binnenvaartschip van project Zero Emission Services (ZES), te bezichtigen.

Het HVP telt in totaal 21 hervormingen en 28 investeringen, waarmee het plan als geheel op 49 maatregelen leunt. De omvang van het HVP is EUR 4,7 mld., gelijk aan de omvang van de voor Nederland gereserveerde HVF-financieringsenvelop. Met het plan wordt alleen een beroep gedaan op de subsidies vanuit de HVF, omdat Nederland zelf tegen gunstigere voorwaarden kan lenen op de geld- en kapitaalmarkten.

Elk nationaal herstelplan moet voldoen aan strenge eisen om een positief advies van de Europese Commissie te ontvangen. Zo moet minimaal 37% van de investeringsenvelop naar klimaatgerelateerde projecten gaan, en

¹ Kamerstuk 21 501-07, nr. 1880.

² Recovery and resilience plan for the Netherlands | European Commission (europa.eu).

moet minimaal 20% de digitale transitie bevorderen. 47,8% van het Nederlandse HVP is groen, en 25,6% is digitaal, waarmee ruimschoots aan deze eisen wordt voldaan.

Herstelplannen moeten ook een substantieel onderdeel van de landspecifieke aanbevelingen, die als onderdeel van het Europees Semester worden vastgesteld, adresseren. Daartoe zijn in het HVP maatregelen opgenomen om onder meer agressieve fiscale planning aan te pakken, het functioneren van de woningmarkt te verbeteren en de arbeidsmarkt te hervormen. Het Nederlandse plan is uniek omdat ook de landspecifieke aanbevelingen van 2022 worden geadresseerd. Alle andere herstelplannen zijn op basis van de aanbevelingen van 2019 en 2020 opgesteld³.

Het HVP is daarnaast het enige plan dat maatregelen bevat die bijdragen aan de doelstellingen van het REPowerEU-initiatief van de Europese Commissie, waarmee wordt getracht de afhankelijkheid van Russische fossiele brandstoffen af te bouwen. Met het HVP wordt onder meer geïnvesteerd in energiebesparing, de diversificatie van energiebronnen en de versnelde uitrol van hernieuwbare energie. In totaal gaat 35% van de Nederlandse financieringsenvelop naar deze REPowerEU-investeringen.

Onderdeel van het voorstel-raadsuitvoeringsbesluit betreft enkele voornemens uit de augustusbesluitvorming. De HVF is een prestatie gebaseerd instrument. Dit betekent dat middelen alleen worden uitbetaald als een lidstaat bepaalde mijlpalen en doelstelling haalt. De precieze mijlpalen en doelstellingen moeten volgens de regels van de HVF-verordening allemaal worden vastgelegd in het raadsuitvoeringsbesluit. Omdat in het HVP enkele maatregelen zijn opgenomen die in de augustusbesluitvorming zijn behandeld, zijn ook enkele van deze voornemens onderdeel van het voorstel-raadsuitvoeringsbesluit. Dit is ongebruikelijk en eenmalig, maar is noodzakelijk om aanspraak te kunnen maken op de HVF.

Ik besef dat voor deze voornemens het besluitvormingsproces nog niet volledig is afgerond, aangezien deze momenteel nog voor advies aanhangig zijn bij de Afdeling advisering van de Raad van State. De plannen van dit kabinet voor Prinsjesdag worden, na advies van de Raad van State, op de daarvoor aangewezen momenten met uw Kamer gedeeld zodat deze kunnen worden besproken tijdens de algemene politieke beschouwingen, de algemene financiële beschouwingen en in de hierop volgende wetsbehandelingen. Tijdens deze debatten kan aan de hand van het complete plaatje worden gesproken over de plannen van het kabinet.

Vanwege bovenstaande reden, is de geldende afspraak dat tot Prinsjesdag niet wordt gecommuniceerd over de voorstellen. Echter, omdat enkele voornemens onderdeel zijn van het voorstel-raadsuitvoeringsbesluit, deel ik deze al via deze weg met uw Kamer. Het betreft hierbij aanpassingen van timing of maatvoering van een aantal bestaande beleidsvoornemens uit het coalitieakkoord. Voor deze voornemens geldt vanzelfsprekend ook dat de besluitvorming nog niet is afgerond.

De verwachting is dat de lidstaten het raadsuitvoeringsbesluit voor het Nederlandse HVP tijdens de Ecofinraad van 4 oktober behandelen. Daarna zal Nederland in gesprek gaan met de Europese Commissie over de

³ In 2021 zijn geen landspecifieke aanbevelingen vastgesteld.

financiële overeenkomst en de operationele regelingen. Uiterlijk 31 december 2022 zal 70% van de subsidies door de Europese Commissie moeten zijn gecommiteerd.

De Minister van Financiën,
S.A.M. Kaag